

וצריך להודות כי התפלות והתעניות בערב פורים השפיעו ב"ח ומיד אתה כלת התפלה ידו נשמים ונתקיימה נבואתו של עמנו: "והממרת על עיר זאת ועל עיר זאת לא אכזור". דילכ שכלת חייב זכות לעצם זירושלם עיה"ק גמבלה זכאי זכות זני היא למטר, שכל טפה וטפה כפי החכמה זכור ששמעתי ממקור בטוח וחלימו בבדשנו להעלות את השל על הקמה שיבשות ובעיר העתיקה משלמים כבר 2 גרוש לכל אדם במה דברים אמורים? בדאיכא אבל ברליכט כלומר שהמים בדי בנידונו — שאני...

ואיד אומר שם הנביא? גם כי תרכו... איני שומע" והא האיה ביום שגיה היה כל "מאד שערים" סגורה ומסוגלת אין יוצא ואין בא אל החנויות לזכות גם ב"הוב היהודים וכל אתנו" אינו חצו אל התלמידים כדי לעורר רחמים ולהתפלל לנשמים.

ולאיד שמעתי להתפלל מנת יום הכפורים אצל התנאים רצתי כנעולת הסנדל ואלכא דיקא מהתענית ישר אל התל דשם נדחקו בסכנת נפשות ממש בין הקהל העצום עד שהגעתי סר"ס אל תנואהיה" הוראשות כלומר החלוצים (הז בלי הזכרת שם זה אי אפשר לכתב היום!) של צבא הגנרל פלדלר.

המערכה הכבדה נפתחה ביניה ראשי הדישמימה כלומר בתפלות הנשם ובעצם התלהבותו ומלחמתו הקשה התחיל מטפטט מחטמו של הדרשן השועה וסבור היה שיה נשם וצעק ביתר שאת זביתו עז: "זכור אב" ואולם כשראה קטרוג גדול בשמים בעתה שנה את הכסונו ופקד לכל המחנה להשתע

צות והתכונה רכה מאד ממטרותיה או שרנלי הרומל תד הא תנא קמא דד' פפא ומתכוננים לתפלת צבור ברחובות כלפי מלוןיו ולפסקי החלות של יהוד כלל בנא כנהוג ואולם בכ"ו ל ש ה ש לא מ י ב ע י כי יותר מבטול מלאכה לעטיפת שחורים ואמירות קינות של "איכה" שלחם לא יקיה!

והושב הנני כי גם "שומר ישראל" לא ינום ולא ישן ועכשו נגשו לעריכת העתון השנתי שלפני הפסח בשם "הגנה" לעבודת "הארבעה" כ ש ב י ל ס...

ומה שנוגע לסוגרת התנועה, רואה אני כי יש טעם בסגירתם זן בכל שנה כשם שיש טעם לפתיחת המכללת בכל חצי שנה...

ואפילו בלפור בעצמו אינו מתפעל מכל התרמית והנדווים ואינו תושש לא מ"ס"קול ושמעאל" ואפילו לא מ"הודים" ידי עשו ובטח ידע הוא כי גם הגסיד מוויילס יורש העצר מלונדון, זכה לקבלת פנים כוז כהודו וכשבא בפעם האחרונה לבקמבוי לא מצא אפילו עגלה אחת בכל הכוד הגדול הזה... וחבורי הלוד מילנר בכבודו ובעצמו גם הוא יודע ב"ה לספר ע"א קבלת פנים שעשו לו במצרים לאות של מראה ז' ברגו". ומסתמא שמע הוקו את אשר ענה שמדיה ליון פעם לשאליו בת"ל ע"א א"י מיד אתה הכבוש והמרות בלפור.

נשיאים ורוח גם בשמים וגם במכללה בירושלם וגשם אין! כנראה — כד אומרים "הלוצנים" שעל הפח במכונית בית הכרם — שפקדי מולקת חמים שם הכריוו שביתה כללית.

ואפילו לא מהסרו השני של "ידידינו". אמנם יש סגולה לכ... כמו שאומר מתלא ידוע והוא הפסוק ע"ד יוצאי מצרים. אבל מה לעשות? מוסיפה שגינא זו לאמר — והוא אינו בקי בכפזקים!

ועצתי אמנה למנהלי הפוליטיקה עם מגידוהנו שישבו למשרדיהם במלוןיו ויני הן פסקי החלות בקול רם: "גם איש שלומי אשר בטחתי בו אוכל לחמו הגדיל עלי עמך" — והכרוז השני בבחינת "וצדקתך" של ה"וואטאנים" הלא זוכיה.

צא וחשוב, כמה טררו טרחיא, כמה שלמו שלמיא וככמה ת י י מ ורמים (תרתי משמע!) זאכני יקרת ז מ ר ג ל י ו ת עלת לנו כדי לקנות את "ידידינו" העומדים בראש אך בזכות אחב"י הממשלה של עשרת השבטים... והיפה בכל הדבר הוא שדוקא תלמידו בתיחוסר שנתחו לבני הדנו בכל שבוע ע"י הנציב — דוקא הם יהיו הראשוני נים למחאות כנגדו וכנגדנו...

ואומר אני כי עלינו לפיוס את ד' משה קוימא: צדיק הוא אהב ישראל הוא הכרוז שלו הוא הננת צפור — כנגד הכרוז של "ידידינו" ואוכלי לחמנו!

טעות קטנה טעו הכמינו וסבורים היו כי השמן התחיל מרקד בין זכנינו וישמעאל ועשו עברו קרבותא ולא ידעו כי העמר נים והמואבים עשו שלום, ושכחו המדיניים שלט את ה"אמרי אינש" כי כרכושא ושגרא עברו הליא מתרכא דבישגרא ומי הוא בישגרא יותר מאתנו?.. והטעות של התזכיר בנייבסה ועובון כדרי — תוכיה!...

ואלי דבר יגונב— ודברי יש להם יסוד ב"ח תמיד! — פני בנידורנו עוסקים בחרי

פרטי" והקומה השלישית טרם נגמרה, כי הפועלים הכפיקו להכרוז שביתה... ובירושלם עיה"ק קרה מסרה דומה לזה אבל קצת יותר: יהודי ממאה שערים נסע עוד לפני המלחמה לארנגטיניה. וכשהזר בימים האלה הכיר מיד את ביתו כי מצא לפני הדלת את גל האשפת שהשאיר לפני נסיעתו...

ועכשיו שנתרבו כדוד השם האוכלוסין שלנו בארץ ובתוך לארץ — כן ידבו! — ורק בשבוע האחרון ידן באניה אחת למי רות גזרות הינדל — לא פחות ולא יותר מן 1150 "תיירים" מאחב"י ובתוכם שני גויים ומחצה ל"רפואה" — עכשיו שאנו עומדים לתקע אינשאלאה "יתד" בארץ בדמות חמישים רבוא מרות קרקע — כי אין רע בלי טוב, ועצירת השמים מעבידה את שכי נינו ואת צאנם לעבד היודן! — זוכינו ב"ה למושב "בני ברק", שיש בו רחוב של ר' טרפון ולא בוישי שעוב אותנו לאנחות והגד ברדל כל "הארץ" לשמחות!.. שדרת ר' אלעזר בן עזריה שכונת ר' עקיבא וישיבת ר' יהושע — זכל כמו בהגדה ממש (ואם תרצה אין זו הגדה...) עכשיו שאפילו אגודת ישראל קנתה סו"ס כבדת ארץ בכסלות תבורי ויש לקנות כי ר' דוד טריטש, המומד הה שלחם לחקלאות יקבר את הפוליטיקה של אנ"י ב"א ד מ ת ויעסקו בחקלאות ולא בכסלות...

הוא אשר אמרתי: דק אומה אחת יש בעולם אומה קטנה ודלת אומתנו הישראלית שתמיד היא מופיעה על הבמה ערומה כמו שהיא: אינה מתחשבת עם המציאות. ואם תרצו שאגיד לכם את כל האמת — אינו מתפעל כלל מכל הכרוזים שלהם.

מאות פקידים וידידים ואנ"ש ושאר ירוקה הקופצים בראש, כנהוג. ובעברי בשבוע זון ברחובות ירושלם, ראיתי בחנויות כמה מטרוניות מתלמידותי המכינות לחן שמלות מיוחדות לכבוד היום, ואינו יודעות כי עתידות הן — אם רק תזכינה לכן! — לישב וללכלך את שמלותיהן החדשות והיפות על ספסלי האמפיתיאטרון הנבנים מביטון...

והמדה החרישה לתלבת הנשים לכבוד בלפור והמכללה היא: מגבעת קטנה על קצה הראש בדמות ירמליקה שהוחה וחולצה לצד רת "טליתקטון" שכלה תכלת הבאה רק בשתי יציות, מפנים כידוע...

והפלוגית שלי מאיימת עלי שוב בגמי פטרוין, אם לא אכין לה כרטיס הזמנה לא בעמידה אלא בישיבה של מעלה על ספסלי העץ והסמוכים למטה של עץ שהוקמה באמצע כחצי גרן עגולה (אשרי עין ראתה כל אלה!) ואיפה יודעת את הסדר כי פקידים ומשרתים קטנים מחלקים כבר כרטיסים לקרוביהם ולידידיהם אשר כמושבות ושאר המקומות וקהל ירושלם ישאר מעבר מזה במחילה. ותוששנו, שמא תחיה דחיפה ובהלה על שערי המכללה כיום הפתיחה ממש כרחיקה וסכנת נפשות זו שעל יד הכרוזים והפחים הריקים כיום הסגירה...

ושיחת הכרוזים מספרת כי אשה צעירה מות"א יצאה בזמן האחרון בבקר אל השוק וכשהורה אחרי שתי שעות לא הכירה את ביתה, מחמת שמצאה על בית דירתה קומה שניה שנבנתה בינתיים עם שלט גדול של "ביתאכל" וגם "פנסיון

ראש העיר טבח זקן, שנמצא בקושי במקומו, ואמר לו: דודי לפניך עופות ובני ברק לרב, גריסין וכוסמין ויתר מיני תבלין ושאר ירקות הצריכים לגופא דעובדה ועליך להתיקון סעודתא לגנרל ולהכין לו מטעמים כסעודת המלך אושורוש, התוכל לבשל דבר טוב?

השוב רגע שררה טבחים ואמר: — אדוני ה"סטארוסטי" (מוכתר בלע"ו), אם יהיה טעם למאכלים שאכין איני יודע אבל ח"ם בודאי שיהיה תבשיל! והזמין אליו זקן העיר את ראש הכלי זמר" של החתונות וגזר עליו לסדר תזמורת לכבוד הגנרל.

מיד אסף המנגו כל מיני כלי זמר, תרפים ובאוראבאנים, צלצלי שמע וצלצלי תרר עה חלודים וסדר תזמורת בדיכעי, וכששאל אותו ראש העיר אם יוכל לנגן נגון טוב לפני הגנרל, ענה לו המנצח בכנינות: — אדוני הסטארוסטי אם יהיה נגון טוב איני יודע אבל רעש גדול בודאי יהיה! מסתמא זכניותם מעצמכם, תלמידים הפקחים ותלמידותי הנאות כלפי מאי ספרתי לכם כל המעשה הזה.

אם יהיו טעם זמר ע רבותי, איני יודע אבל ח"ם נרע ש בודאי שיהיה שם!... שערן כנפשכם: ארבעת אלפים מקומות הוכנו ב"ה לקוראים ולבלתי קוראים מהארץ ומחו"ל, מתם שלשת אלפים לישוי בה גדולה והשאיר לעמידה לחלוצים, לקיים מה שנאמר: ראה עמידתנו דלים אבל לא ריי ק י מ, כי חיישנו לבלקי... חוץ מכמה

מבעד למסורה

(שזורים בהסתכלות)

"ומה יהיה עם בלפור? כלום ישתקו בני דודנו? והמטר שלה מהי חושבת? ומה יהיה בלי מים?"

ואת כל ארבע הקשיות האלו שואלים תלמידי היקרים מכל צד ומכל עבר עוד לפני בוא ה"סדר" ופני כוונתם הם, כמובן, לפני הפסח לא אל החגדה אלא אל ה"כרוזים" (קנייטליך בלע"ו...), ומחכים הם מסתמא לערב שבת קודש לידע מה יאמר ומה יספר להם מבעד למסורה?

ואני רבכם ר' עומות, מוכרח מן הקלל לכתת את רגלי יומם ולילה ולרוץ אנה ואנה כדי לתקע את הטמטום בכל מקום ולהריח מן הצד מכל הנעשה ונשמע שם ב"חלונות הני ביהים" וביתוד כדי לתרץ ולישב לכם את כל התיובחות הפירכות והאיבעיות שמתעוררות בעלמנו עכשיו — ואגב לגלות קצת למטה מה שמצניעין שם למעלה...

וכוחות שמכיר אני אתכם היטב מסרמתי דנא שאהבים הנכם לשמע ספורי מעשיות, ע"כ אפתחה שעורי לפניכם הפעם במעשיה קצרה ונאה ודוקא בגנרל אחד רוסני שנסע פעם מפטרוברג לעיר קטנה אשר בקרולנדיה, וראש העיר קבל פקודה נמרצה מנבוח תוכין לאורת הגנרל קבלת פנים נהדרה ויגנרדיור זית" (כמו שאומרים בחפועה"צ), כראוי לגנרל של וצאר הרוסי בשעתו, הזמין אליו

ב"ביאונט" בהרשענות" ולסוף כשראה כי העסק כשם קנה את חטמו בשדוולו ופנה אל מחנהו בז'רגון. ועכשיו ילדים עלינו להוציא את דגשק הנדול. את התולת 42 ופירד והתדילו תוקעים בשופר גדול וכל האויר נודעוץ לסוף התקיעות הגדולות וזכות זה שלח לנו הסב"ה עכשיו רוח חם חמסין חמיבש את גרוננו ואת כל עצמותינו ושמי וירושלם עוה"ק מעוננים וכתוב ועגמים. מטש כמו על לבנו עכשיו...

ואני ר' עזרת' גרוסקי לקרן זרית ותתפללתי בלחש על עצירת הגשמים כחני המעגל בשעתה על הרעב ועל הזנבות האלוכים שעל ידי הברזים ברחובות ירושלם ועל כל מהעין בישלן שעמדין לבוא חליקה בשנת בצרת זו. ולסוף אמרתי: הלואי רבש"ע וירד מבול בירושלם ביום הפתיחה של בלפור. כי אין שום אלא תורה...

* * *

ותלמידי משכונת הנוכחים ספר לי זה עכשיו כי אחת משכנותיו היתה זקוקה למים לכביסה ול"ספונג'ה" ובביתה — איז אף מפה אחת! מה עשתה? — נפלה על המצאה ונכנסה אליו כלומר לתלמידי זה בשני פחים ריקים בידה ובעינים מלאות דמעה והתחננה לפניו לתת לה שני פחים מים לרחיצת מתמצוה המוטל בביתה. נודעוץ הכתור ונכסרו דחוטיו עליה ומכיון שמצוה נחלה היא אצלנו לקבר יהודי ורשה לה לקחת שלשה פחים מלאים מבור. — למחרתו בבקר כך מסיים תלמידי זה ראיתי והנה ה"מת" שלה מהלך ח' בחצרה ותהית המתים כמש.

* * *

למחרתו ביום השלישי יום שבו הוכפל "כי טוב" חבשתי את המסוה מעין צעיה כחה של זוגתי על פני היטב ונדחקתי בחשאי לתוך עורת נשים וכרתי בסרש תרתי לי

מקום מאחורי נשיאת הכבוד ועשיתי אזני כאפרכסת לשמע "חכמת נשים" כלומר את כל דברי האספה של הסתדרות הנשים העברית בעירנו.

ומה אמר לכם רבותי? — מתחלה התי יעסה הנציבה ודברה בפטום על התקלה שאירעה בדבר המודעות והכרטיסים לתערוכת החגשים כבנין "בקרן חולים" (הוספיטאל בלע"ז) ואחריה קמה אחת מן הגבאיות תנא רמסייע לה — היתה לה כף רגל קטנה והנעל היתה יפה ונחמדה מאד — וספרה את צרותיה איד החזירו לה במחילה את כל הכרטיסים לאחר שקראו ב"עזמות" כי נרפסו דוקא בדפוס המנור היוני.

פתאם קפצה אחת המנהיגות ובקול של עוף דק צפצפה ואמרה — כדי לפייס כמראה את הנשיאה — כי הודפסה נמסרה למדפים מ ש ל נ ו אלא שהוא מסדה לשותפו הנכרי ולא נתקרה דעתו עד שנמנו ונמנו לקבע ועדה מיוחדת של שלש נשים צדקניות להשגיח להכא בעינא פקיהא על כל עניני ההדפסות וכיחוד — כך כתבו בפרוש בפרטיכל — כדי שלא לתת עוד חמד למישהו עזמות.

* * *

ולסוף — מכתב מענין שקבלתי מתלמידי הצנועה ממאוד שערים. לרבנו היקר מר עזמות שליט"א. הנה ואספרה לכבודו בזה איד משקים את צאן קדשים בעיר קדישה קרשים — מאוד שערים.

לפני שנתים — בימי המהומה על המים ברוז סדר והעמידו שני שרי-משקה אצל המעין ומשכורתם נאמנה — 2 גרוש לכל פח מים. לחדש מכל בית. וכל בעלת-בית בחרה לה בתימני ומסרה לו את כרטיסה למים. וזו כבר דאג לקבל ולהביא את המים

לביתה בלי קול ובלי צווחת. בינתיים נתעלה אחד מזרי המשקה עד למדרגת קונסול. כפי שהודיע ויבנו בזמנו, ומשנהו נשאר מושל-יהודי על המים. כל השנה היה מחלק את המים להצית-היסר התימנים במשך דק של חצי שעה ושאר הזמן היה מבלה לו בהיכלו וקמצא בין כל הקרשיים: הישיבה בתי-הנסיות בית הכנסת-אורחים. בית-המרחץ וכו' ואצל המעין. מבלה את זמנו בנעימים ושותה תה וכמסבת כל בטלן ויושב-קרנות של מאה-שערים.

והנה במוצאי-שבת קרש זו פרשת כי תשא את-בנות ישראל סמוך למלוה-מלכה. לשתחשך כסה את עין המים יצאו התימנים עם משאות פחיהם לקבל את מימיהם ולהביאם לבעלות-הבית כמנהגם. והנה יצאה גורה מלפני השל חק ולא יעבור כי התימנים לא יקבלו הערב מים. כי על כל בעלת-בית בלבד דה ובעצמה לבא ולקבל את מימיה. תיכף יצאו הצית-היסר התימנים להכהיל את הנשים לסעדת המים. והחלו סערות-זימן. כ"א מהנשים צועקת מחפשת את התימני שלה לקבל ממנו את פחיה ואת כרטיסה. מיד נשמעו צלצול פחים, צעקות, קללות חרופים — מטש כמו לפני שנתים, ושר המשקים בעין בוחנת עומד ועושה סדר: — כל אשה למעלה מחמשים ופחות משתים-עשרה שולח הוא אל השוה — שם! בסוף! — והאשה אשר תשא תן וחסד לפניו — והשאר בהתחלת השורה, אצלו ועל ידו עוזר לו חברו שר האופים! כעבור יותר משעה לעשית הסדר — פתח ואת שערי המים והתחיל מחלק את המים: — שמאלו דוחה את המתפרצות וימינו מקרבת... והיה כל האשה אשר נשאה חן וחסד בעיני שר-המשקים ואמר לה: כלים ריקים אל תמד עימי ויצקת מים אל כל הפחים האלה והמלא תסיעי הבית... עד שאמרה אין כלים! וביני

תים השורה במקומה עצמה, הצעקות עד לב השמים. המים נזולים על הארץ המאושרות כבר מלאו בפעם השלישית והרביעית — ופתאם, די! אין כבר מים! — ואנחנו המסיד כנות אשר לא מצאנו חן וחסד בעיני שר-המשקים שבנו בלעומת שבאנו בפחית-נפש... בכבוד רב, תלמידתך הצנועה והעלוסה

* * *

ומכיון ש"הארץ" — ידידי מאו — אוהב בזמן האחרון לחטט ולפטפט, זרקתי גם אני "עין" על "חידושות האחרונות" מסופרים המדומה שבקהירג וזכיתי לדעת כי "היום הגיע לאלכסנדריה הרב חיים נחום אפנדי בלויית הד"ר לוי הרב הראשי בצרפת, ונתקבלו ע"י ועדה מיוחדת שהודרכה לתב"לית זו".

והנה מאידך גיסא נתכרר לנו כי האור חיים דנן אמנם הגיעו למצרים אבל לא לאלכסנדריה, שלא ראו אפילו בעיניהם אלא לנמל-סעיד ושם נתקבלו בכבוד גדול — ולמה ספרתי לכם כל זאת, תלמידי היקרים? — כדי לקיים מה שנאמר בתורתנו הקדושה: "עין תחת עין"...

* * *

ולסוף כל הסופות הנני בא בהצעה מ מ ש י ת לפני כל אחב"י שבירושלם ובשאר המקומות בארצנו:

היית ובני-יודנו החליטו כידוע לסגר את חנויותיהם לאות מ ח א ה נגד בלפור, צריכים כל היהודים לסגר אף הם את חנויותיהם ומשרדיהם ביום ההוא לאות כ ב ו ד ו ש מ ת ה ו י ו ס ט ו ב לבואו של בלפור.

בטוח אני ע"ז כי שכנינו יפתחו אז מיד את חנויותיהם.

עזמות